

Verslag openbare vergadering monumentencommissie Zaanstad d.d. donderdag 16 september 2010

Locatie: Viproom, Bannehof 1 te Zaanwijk.

Voorzitter: **dhr. P. van Nugteren (voorzitter)**

Leden: dhr. ing. C.M. Hooyschuur (architect)
dhr. J. Matser (archeologisch adviseur)
dhr. drs. R.G.M. Pince van der Aa (bouwkundige)
dhr. drs. J.M.M. Jacobs (architectuurhistoricus)
dhr. C.P. Homburg (bouwkundige, lid namens Vereniging Zaanse Erfgoed)
mevr. W.N. Van Ritbergen-Siewers (reservelid)
dhr. D. Kerssens (gemeentearchief)

Aanwezig namens de Gemeente:

dhr. J. Van den Ham (secretaris monumentencommissie)
mevr. C. Van de Berg (beleidsmedewerker monumenten, notulist)

Afwezig: dhr. ir. J.D. Koudijs (bouwkundige, lid namens Vereniging Zaanse Erfgoed)

Bezoekers: Punt 5 planbeoordeling Padlaan 1, Krommenie; dhr. O. Hollander en mevr. P. Kramer

Toehoorder: dhr. C. Kingma
dhr. F. de Ruijter

1. Opening

Voorzitter heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

De leden van de commissie staat stil bij het overlijden van dhr. Luuk Veneman, zij hebben dhr. Veneman als voormalig medewerker van het team monumenten altijd gezien als zeer waardevol medewerker van Zaanstad en hebben geschokt gereageerd op zijn overlijden.

De voorzitter deelt mede dat bij het pand aan de Oostzijde 221, Zaanadam wederom een ongeval is voorgevallen met een binnenvaartschip. Het schip heeft het pand dit maal niet beschadigd maar de vraag om een remmingswerk wordt groter. In het bijzijn van de bewoner dhr. De Ruijter wordt de Gemeente Zaanstad gevraagd snel te handelen met het te plaatsen remmingswerk om de veiligheid van de bewoners zeker te stellen en het pand te beschermen.

Aan de agenda worden toegevoegd:

Punt 5 Planbeoordelingen, Zuiderhoofdstraat 137, aanvraag monumentenvergunning

Punt 6 Aanwijzingen, b beschermde gezichten, De Zaanse Schans.

3. a. Conceptverslag en actielijst vergadering d.d. 22 juli 2010

Blad 1 –

Bij de aanwezigen staat de toehoorder dhr. D. Siffels niet vernoemd.

Blad 3- tweede alinea

'Uit kleuronderzoek is gebleken dat de gelagkamer vroeger is afgescheiden van de voorkamer...'

Zin vervangen door: 'Uit kleuronderzoek is gebleken dat de gelagkamer vroeger uit twee delen bestond, deze kleuren zijn opnieuw aangebracht.

Blad 3- tweede alinea

Het woord '*vervanger*' vervangen door '*vervangen*'.

Blad 4 – Eerst alinea

De zin 'De ruimtelijke gelaagdheid zou hiermee... 'verplaatsen naar voren, voor de zin 'Daarnaast is de reden voor het verwijderen...':

b. Conceptverslag vergadering d.d. 20 augustus 2010

Geen opmerkingen.

- Actielijst

De actielijst wordt nagelopen en bijgewerkt.

Er wordt vastgesteld dat er geen nieuwe actiepunten zijn.

Verslag en actielijst d.d. 16 september 2010 worden met de gemaakte opmerkingen vastgesteld.

4. Ingekomen/uitgegane correspondentie

Ingekomen correspondentie

- geen

Uitgegane correspondentie

- geen

Verleende Monumentenvergunningen

- Oostzijde 221, Zaandam

5. Planbeoordelingen

Volgnr	20101243	BI-10-42
Adres	Padlaan 1, Krommenie	BI-10-43
Status	gemeentelijk monument	BI-10-44
Soort plan	aanvraag monumentenvergunning	
Soort ingreep	realiseren van woningen in een voormalig pakhuis	
	1 ^e behandeling, wel drie maal in de commissie geweest als preadvies.	

Toelichting:

Het leegstaande pand aan de Padlaan 1 wordt gereed gemaakt voor bewoning middels drie maisonnettewoningen. Er komt een nieuw winkelvolumen voor de Zuidgevel te staan dat verbonden wordt met het bestaande pand met een glazen gang. De facilitaire voorzieningen van het winkelvolumen vinden plaats in het bestaande hoofdgebouw. De wijzigingen aan het monument betreffen; In de Zuidgevel wordt op de begane grond een deur geplaatst op de plaats van een kozijn. In het dakvlak worden aan beide zijden zes dakvensters geplaatst en er komen drie schoorstenen in de top t.b.v. de bijbehorende woningen. In de Westgevel wordt een trap geplaatst naar de entree van woning 1 en een kozijn dichtgezet op de begane grond. In de Noordgevel wordt het dakvlak hersteld, de bestaande vluchtroute verdwijnt en twee schoorstenen worden verwijderd. In de Noordgevel worden drie doorbraken gemaakt door gevel, goot en dakvlak t.b.v. nieuwe deuren naar het dakterras. In de Oostgevel wordt op de begane gronde de indeling van de vensters veranderd. Een raamkozijn wordt een dubbele toegangsdeur en de bestaande dubbele deur wordt vervangen door een enkele deur. Aan het bestaande lege interieur worden voorzieningen als scheidingswanden, trapdoorvoeren, leidingwerk, sanitaire voorzieningen geplaatst t.b.v. de nieuwe woningen.

De architect is aanwezig en verteld dat het uitgangspunt is het behouden van het pand doormiddel van het toevoegen van een nieuwe functie. Er worden drie maisonnettewoningen geplaatst binnen het monument. Voor het monument wordt een glazen winkelvolumen geplaatst dat verbonden wordt met het monument middels een glazen gang. In het monument bestaat het huidige interieur uit een lege ruimte, monumentaal is alleen de houtconstructie welke intact blijft. In de Zuidgevel wordt een deur gereconstrueerd, de stoep is nog aanwezig. In de Noordgevel worden drie openingen gemaakt ter plaatse van bestaande ramen, twee als toegang tot het dakterras en één als toegangsdeur tot de woning. De openingen worden uitgevoerd in zink, dit om het een duidelijk nieuwe uitstraling te geven. In de Oostgevel vindt een herverdeling plaats van de pui op de begane grond.

Positief mits

De commissie adviseert positief op de plannen voor de Padlaan 1. De nieuwe toevoegingen aan de Noordgevel waar drie toegangsdeuren naar de terrassen zijn geplaatst zijn akkoord. De vormgeving in zink is een moderne toevoeging waardoor de nieuwe elementen los staan van het monument, wel vraagt de commissie om de maatvoering van de horizontale en verticale delen van het zink gelijk te

trekken. De commissie adviseert de dakvensters in de voorgevel uit te voeren in een stand model in plaats van een liggend model om het ritme van het dakvlak minder te doorbreken. Daarnaast dient de toegangspui aan de Oostgevel nog eens kritisch te worden bekeken, de commissie ziet graag een symmetrisch ontwerp dat recht doet aan de originele invulling.

Volgnr   nnb
Adres   **Pieter Ghijsenlaan 14, Hallen 12-16**
Status   gemeentelijk monument
Soort plan   aanvraag monumentenvergunning
Soort ingreep   restauratie voormalige Bruynzeel fabriekshallen
1e behandeling, wel één maal in de commissie geweest als preadvies.

BI-10-45

Toelichting:

Het plan behelst het wind en waterdicht maken van de bestaande hallen. Daarbij wordt het bestaande metselwerk gereinigd, worden de kozijnen hersteld en wordt al het glaswerk vervangen door dubbele beglazing. In bestaande openingen worden nieuwe overheaddeuren geplaatst, in de voorgevel worden er twee nieuwe openingen gemaakt en in de rechter zijgevel worden er twee nieuwe openingen gemaakt. In de voorgevel worden bestaande gaten dichtgezet met een voortzetting van de metselwerk banden en de aanwezige kozijnen. In de rechterzijgevel en de achtergevel worden delen van slechte delen van het aanwezige metselwerk geschilderd in de kleur grijs. Alle bestaande lichtkappen op het dak worden gerestaureerd als bestaand. De zuidelijke strook ramen wordt vervangen door lichte isolatieplaten om de opwarming in het pand tegen te gaan. De noordelijke delen worden voorzien van nieuw draadglas.

De commissie buigt zich over de tekeningen en merkt op dat enkel de nieuwe situatie is afgebeeld. Het is lastig een vergelijking te maken en te zien wat er veranderd zonder de bestaande situatie te zien. De commissie vraagt zich af wat er gebeurt met het bordes in het dak aan de 'achtergevel'. Ook de details van het glaswerk zijn nog niet aanwezig, dit is noodzakelijk om een oordeel te kunnen vellen over de keuze van het glastype.

Positief mits

De commissie adviseert positief over de geplande werkzaamheden maar vraagt om extra gegevens. Zo kan pas worden geadviseerd over de glaskeuze als er details van de kozijnprofielen zijn. Ook de aanpassingen aan de daklichten moeten voorzien worden van detail tekeningen. De commissie adviseert om optimaal gebruik te maken van alle aanwezige materialen. Hiernaast dienen bestek en begroting met een duidelijke technische omschrijving van de werkzaamheden ter goedkeuring te worden ingediend bij het team monumenten.

Volgnr   20101291
Adres   **Zuiderhoofdstraat 137, Krommenie**
Status   rijksmonument (nummer; 39966)
Soort plan   aanvraag monumentenvergunning
Soort ingreep   restauratie gevel woonhuis
1^e behandeling

BI-10-53

Toelichting:

Aan de Zuiderhoofdstraat 137 in Krommie vindt onderhoud plaats aan de gevel. Naast het reguliere onderhoud als schilderwerk in dezelfde kleur worden ook de voegen in de voorgevel vervangen. De aanvrager is gewezen op het feit dat deze werkzaamheid vergunningsplichtig is. Voor deze aanvraag is er gestart met het uithakken van de bestaande, slechte voegwerk.

Positief mits

De commissie adviseert positief over de geplande voegwerkzaamheden mits deze op een juiste manier worden uitgevoerd. Er dient een snijvoeg toegepast te worden, uitgevoerd met een

kalkvoeg. Het onderscheidt tussen de aanwezige lint- en stootvoegen moet bekeken worden en de nieuwe voegen moeten hierop aangepast worden. De commissie adviseert dat een proefstuk opgezet wordt ter goedkeuring van het team monumenten.

6. Aanwijzingen

a. Gemeentelijk monumenten

De commissie wordt voor de volgende panden gevraagd advies te geven over de monumentale waarde, te beoordelen aan de vijf selectie criteria. Deze selectiecriteria zijn uitgebreid beschreven in het document 'Selectiecriteria en wegingmethodiek aanwijzen Gemeentelijk monumenten Zaanstad 2010', dit document is vastgesteld in de commissievergadering van 24 juni 2010. **BI-10-46**

Deze selectiecriteria zijn:

1. Architectuurhistorische waarden
2. Cultuurhistorische waarden
3. Stedenbouwkundige waarden
4. Gaafheid/herkenbaarheid
5. Zeldzaamheid

Lagendijk 12-14, Zaanadam

BI-10-47

object : Schoorsteen
straat en nummer : Achter Lagendijk 6 t/m 12
postcode en plaats : 1541 KC koog aan de Zaan
gemeente : Zaanstad
bescherming : gemeentelijk monument
oorspronkelijke functie : schoorsteen
huidige functie : schoorsteen
architect/ bouwer : "De Ridder & Co" uit Den Haag
bouwdatum : 1963

Positief

De commissie adviseert positief voor het aanwijzen van de schoorsteen als gemeentelijk monument. De schoorsteen heeft architectuurhistorische waarden als goed voorbeeld van functionele bouwkunde met zijn sobere vormgeving. Het is een beeld van de industrialisatie in de Zaanstreek. De lange voortgang van de industrialisatie is herkenbaar in deze schoorsteen gebouwd in 1960. Stedenbouwkundig is de schoorsteen waardevol als markante verschijning vanaf de Zaan, een landmark in de omgeving. De schoorsteen is helemaal puur en gaaf in materiaal en zeldzaam vanwege het feit dat er nog slechts zeven schoorstenen bestaan in een gebied waar er naar schatting 200 zijn gebouwd.

Vlietsend 22-24, Krommenie

BI-10-48

object : Schoorsteen Forbo
straat en nummer : bij Vlietsend 22-24
postcode en plaats : 1561 AC Krommenie
gemeente : Zaanstad
bescherming : gemeentelijk monument
oorspronkelijke functie : schoorsteen
huidige functie : schoorsteen
architect/ bouwer : De Ridder & Co te Den Haag
bouwdatum : hoogstwaarschijnlijk 1946

Positief

De commissie adviseert positief voor het aanwijzen van de schoorsteen als gemeentelijk monument. De schoorsteen heeft architectuurhistorische waarden als goed voorbeeld van functionele bouwkunde met zijn sobere vormgeving. Het is een beeld van de industrialisatie in Nederland en specifiek de Zaanstreek. Stedenbouwkundig is de schoorsteen waardevol als markante verschijning vanaf de Provinciale weg, goed zichtbaar samen met het bestaande ketelhuis in de directe omgeving. De schoorsteen is helemaal puur en gaaf in materiaal en zeldzaam vanwege het feit dat er nog slechts zeven schoorstenen bestaan in een gebied waar er naar schatting 200 zijn gebouwd. Daarnaast is het de laatste resterende schoorsteen gebouwd in de jaren '40.

Noordervaartdijk 26-27, Krommenie

BI-10-49

object : Schoorsteen bij stoomgemaal polder 't Woud (later Iedervetfabriek 'de Rapide')
straat en nummer : Noordervaartdijk 26-27
postcode en plaats : 1561 PT Krommenie
gemeente : Zaanstad
bescherming : gemeentelijk monument
oorspronkelijke functie : schoorsteen
huidige functie : schoorsteen
architect/ bouwer : onbekend
bouwdatum : vermoedelijk 1877 of 1900

Positief

De commissie adviseert positief voor het aanwijzen van de schoorsteen als gemeentelijk monument. De schoorsteen heeft architectuurhistorische waarden als goed voorbeeld van functionele bouwkunde met zijn sobere vormgeving. Het is een beeld van de industrialisatie in Nederland en specifiek de Zaanstreek. Stedenbouwkundig is een sterke ensemblewerking met het naastliggende gemaal. De schoorsteen is gedeeltelijk gereconstrueerd in de top. De schoorsteen is zeldzaam vanwege het feit dat er nog slechts zeven schoorstenen bestaan in een gebied waar er naar schatting 200 zijn gebouwd.

Oostzijde 367, Zaandam

BI-10-50

object : Schoorsteen
straat en nummer : achter Oostzijde 367
postcode en plaats : 1508 EV Zaandam
gemeente : Zaanstad
bescherming : gemeentelijk monument
oorspronkelijke functie : schoorsteen
huidige functie : schoorsteen
architect/ bouwer : De Ridder te Den Haag
bouwdatum : ca. 1959

Positief

De commissie adviseert positief voor het aanwijzen van de schoorsteen als gemeentelijk monument. De schoorsteen heeft architectuurhistorische waarden als goed voorbeeld van functionele bouwkunde met zijn sobere vormgeving. Het is een beeld van de industrialisatie in Nederland en specifiek de Zaanstreek. Stedenbouwkundig is de schoorsteen waardevol als markante verschijning vanaf de Zaan, een landmark in de omgeving. De schoorsteen is helemaal puur en gaaf in materiaal. Het is een sterk beeldmerk met de naam HILKO op de schoorsteen geschilderd. Zeldzaam vanwege het feit dat er nog slechts zeven schoorstenen bestaan in een gebied waar er naar schatting 200 zijn gebouwd.

Oostzijde 289-281, Zaandam

BI-10-51

object : Beschuit- en koekfabriek Hille
straat en nummer : Oostzijde 289-281
postcode en plaats : 1508 EN Zaandam

gemeente : Zaanstad
bescherming : gemeentelijk monument
architect/ bouwer : J. Kakes
bouwdatum : ca. 1916-1919

De commissie adviseert om de huidige situatie van het interieur te inventariseren. Pas als bekend is wat de waarde van het interieur is kan er een totaal advies gegeven worden over de mogelijke aanwijzing van het pand en schoorsteen.

Pieter Ghijssenlaan 42, Zaandam

BI-10-52

object : Schoorsteen Norit n.v.
straat en nummer : Pieter Ghijssenlaan 42
postcode en plaats : 1506 PW Zaandam
gemeente : Zaanstad
bescherming : gemeentelijk monument
oorspronkelijke functie : schoorsteen
huidige functie : schoorsteen
architect/ bouwer : De Ridder & Co te Den Haag
bouwdatum : hoogstwaarschijnlijk 1952

Positief

De commissie adviseert positief voor het aanwijzen van de schoorsteen als gemeentelijk monument. De schoorsteen heeft architectuurhistorische waarden als goed voorbeeld van functionele bouwkunde met zijn sobere vormgeving. Het is een beeld van de industrialisatie in Nederland en specifiek de Zaanstreek. Stedenbouwkundig is de schoorsteen waardevol als sterk ensemble vanaf de waterkant (Noordzeekanaal), een mooie blikvanger in de omgeving. De schoorsteen is helemaal puur en gaaf in materiaal, ook als gebouwd ensemble. Zeldzaam vanwege het feit dat er nog slechts zeven schoorstenen bestaan in een gebied waar er naar schatting 200 zijn gebouwd. Daarnaast is het de laatste resterende schoorsteen gebouwd in de jaren '40.

b. beschermde gezichten

BI-10-54

Aanwijzing Zaanse Schans als beschermd stadsgezicht. Al tegen het einde van de jaren zestig werd er gesproken over het aanwijzen van de Zaanse Schans als beschermd stadsgezicht. In 2010 zijn deze plannen door de gemeente Zaanstad opnieuw op de agenda gezet en is gewerkt aan het beschrijven en waarderen van de Zaanse Schans, ter voorbereiding op de aanwijzing. Het rechtsgevolg van de aanwijzing is dat de gemeenteraad ter bescherming van een stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan, als bedoeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, vast moet stellen.

Positief

De commissie adviseert positief over het aanwijzen van De Zaanse Schans als beschermd dorpsgezicht. De Zaanse schans kan gezien worden als een waardevolle verzameling van de typerende Zaanse houtbouw wat architectuurhistorische waarde vertegenwoordigd. Op de Zaanse Schans zijn voorbeelden van de 17^e tot de 19^e eeuwse houtbebouwing aanwezig. Het is van cultuurhistorische waarde omdat het een voorbeeld is van de restauratieopvatting in de 20^e eeuw. De panden en de structuren vertegenwoordigen gezamenlijk een typologische verzameling. Het gebied heeft een hoge stedenbouwkundige waarden met de aanwezige oude padstructuren, de bruggen, de verkaveling en de bestratingen als schelpenpaden en gebakken stenen. De Zaanse Schans heeft een hoge mate van gaafheid in materiaal en vorm. Zowel de hoofdstructuren tot de details zijn herkenbaar. Zeldzaam vanwege het feit dat het een goed beeld van een vroegere situatie schetst.

7. Wabo

In het najaar van 2010 zal de Wabo in werking treden. De werkwijze voor vergunningstrajecten en de termijnen voor advisering zullen hiermee wijzigen. De werkopzet wordt aan de commissie voorgelegd. Er is gekozen voor een extra commissie bestaande uit de voorzitter en één lid dat naast de reguliere vergaderingen elke vier weken bijeen komt om aanvragen te beoordelen die vallen binnen de reguliere procedure van de Wabo. Bij de standaard procedure is het Team Monumenten verplicht om binnen 14 dagen een plan van advies te voorzien. Hier wordt de commissie incidenteel op geagendeerd. Planbeoordelingen die binnen de uitgebreide procedure van de Wabo vallen, zoals Rijksmonumenten worden altijd in de reguliere vergaderingen besproken. Eveneens worden aanwijzingen, bestemmingsplannen en verslagen van de commissievergaderingen enkel besproken in de reguliere vergadering. Om de extra commissievergaderingen mogelijk te maken binnen de bezetting van de voorzitter en één lid wordt het monumentencommissiereglement aangepast.

8. Rondvraag

Er wordt een vraag gesteld of de bescherming van het pakhuis 'De Pauw' in Nauerna al in werking is. Mogelijk zijn er partijen actief die de mogelijkheid tot verplaatsing onderzoeken. Het team monumenten geeft aan dat het pand de status heeft van voorlopig monument. Deze status biedt eenzelfde bescherming als de bescherming gemeentelijk monument. Verplaatsing is niet aan de orde.

Er wordt een vraag gesteld of het bekend is of de Zandijkerkerk mogelijk kans maakt op een Provinciale subsidie. Er wordt gereageerd met het feit dat de Zandijkerkerk is aangewezen als Gemeentelijk monument, de subsidie geldt alleen voor Provinciale- en Rijksmonumenten.

Er wordt gemeld dat Hal 7 van de Bruynzeelhallen is verdwenen bij Loods 5, deze was aangewezen als monument. Het team monumenten geeft aan dat dit inmiddels bekend is en dat er intern onderzocht wordt wat er is gebeurd met het pand. Mogelijk is er een bouwvergunning afgegeven voor de werkzaamheden. Dit was niet bekend bij het team monumenten.

Mevr. W.N. Van Ritbergen-Siewers meldt zich af voor de volgende vergadering.

9. Sluiting

Voorzitter sluit de vergadering en bedankt aanwezigen.

De volgende vergadering van de monumentencommissie vindt plaats op **donderdag 14 oktober 2010** op de Bannehof (VIP-room) in Zandijk.

Overige vergaderdata 2010.

11 november 2010 – VIP-room, Bannehof

9 december 2010 – VIP-room, Bannehof.

Voor akkoord,

Voorzitter

Secretaris

Datum:

Datum